

TYGODNIK

PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI
PIĄTKI, Prenumerata przyj-
muje się pod adresem do Wy-
dawcy Tygodnika w Peters-
burgu, lub do Expedycji
Gazet Petersburskiego Poc-
tamtu, nadto we wszystkich
Pocztowych urzędach w Ce-
sarskim i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi
z pocztą, a w Stolicy, z
noszeniem do mieszkań, 15
rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli
srebrem.

PIĄTEK, $\frac{1}{13}$ WRZEŚNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{31}{12}$ Sierpnia.
Września.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 25 Sierpnia, Dowódca 3 korpusu piechoty, Jenerał-adjutant, Jenerał jazdy hrabia *Rüdiger*, mianowany Członkiem Rady Państwa, z pozostaniem Jenerał-adjutantem; — Liczący się w jeździe Jenerał-porucznik baron *Offenberg 1*, mianowany Dowódcą 3 korpusu piechoty.

Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale służby Cywilnej.

15 Sierpnia. (Dokończenie.) Urzędnicy gubernii Mohylewskiej podniesieni zostają, za wysługę lat, do rang: Radcy Honorowego, Sekretarze Kollegialni: Pomocnik Naczelnika okręgowego Orszańskiego w wydziale Dóbr Państwa *Gusakovski*, Buchhalter Kassy powiatowej Bychowskiej, obecnie Rohaczewskiej, *Wojnicz-Sianożęcki*, Assesor Izby Kryminalnej Mohylewskiej *Polkowski* i Sekretarz Bychowskiej Szlacheckiej Opieki *Hubarewicz*; — Sekretarza Kollegialnego, Sekretarza Gubernijalnego: Deputat do nadzoru nad prawną sprzedażą trunków w pow. Orszańskim *Szczodro*, Dozorca częściowy Policji miejskiej *Suszczewski*; Kancellaryj, Jenerał-gubernatora Pomocnik Sekretarza *Czulicki* i Gubernatora Cywilnego Starszy Pomocnik Zarządzającego Kancellaryą *Matiasiewicz* i Rejestrator *Chlusowicz*; Rządu Gubernijalnego Naczelnik stołu gazetowego i Dozorca drukarni *Broniusz-Recki* i Naczelnik stołu *Szerepa-Lapicki*; Assesorowie Sądów ziemskich: Czausowskiego *Puszkina*, Klimowickiego *Junosza-Gzowski* i Rohaczewskiego *Domaracki*; Dozorcy okręgowi (Становые Пристава) w powiatach: Kopyskim *Falkowski* i Czausowskim *Okuszo*, pełniący obowiązki Dozorcy okręgowego Rohaczewskiego *Gatałski* i pełniący obo-

wiązki takiegoż Dozorcy w powiecie Bielickim *Kognowicki*; Buchhalter Mohylewskiej Komisji Żywności *Puciata*, Mohylewskiego Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia, Naczelnik stołu *Czerniewski*, Pomocnicy: Buchhaltera *Chmielewski* i Archiwisty *Hryckiewicz*; Sekretarz Zarządu okręgowego Orszańskiego w wydziale Ministerstwa Dóbr Państwa *Szczytnikow*; Mohylewskiej Izby Skarbowej Pomocnicy: Żurnalisty *Hankiewicz* i Buchhaltera *Daragan*; Pośrednik do polubownego specjalnego rozgraniczenia ziem powiatu Klimowickiego *Ostrowski*; Mohylewskiego Sądu Sumienia Assesor *Ciechanowiecki* i Sekretarz *Tychowski*; tamecznej Izby Cywilnej Sekretarz *Kościuszko-Walużnicz* i Kryminalnej Naczelnik stołu *Bończa-Osmołowski*; Sądów powiatowych: Sieńskiego Assesor *Świtkowski* i Mściśławskiego Sekretarz *Wróblewski*; były Protokolista Czerykowskiej Szlacheckiej Opieki, obecnie Stały Assesor tamecznego Sądu ziemskiego *Butowicz*; Sekretarze przy Pośrednikach: powiatu Orszańskiego *Reutt* i Sieńskiego *Mackiewicz*; — Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegialni; Komitetu powiatowego Orszańskiego do nadzoru nad prawną sprzedażą trunków, Członek *Rahoza* i Deputat *Brzozowski*; pełniący obowiązki młodszego Urzędnika do poleceń szczególnych przy Gubernatorze Cywilnym Mohylewskim *Nowosielski*, pełniący obowiązki Naczelnika stołu Kancellaryi Jenerał-gubernatora *Strzemeski*; tamecznego Rządu Gubernijalnego, Sekretarz *Kossowski* i Pomocnicy Naczelnika stołu *Podobied* i *Hryniewski*; Kuratorowie zbożowych zapasowych magazynów w powiatach: Bychowskim *Kozakiewicz*, Orszańskim *Kimbar* i Bielickim *Rabczewicz-Zubkowski*; Dozorcy okręgowi w powiatach: Bychowskim *Doliwa-Falkowski*, Orszańskim *Dunin-Żuchowski* i *Oskierko*, i Czausowskim *Gorski*; Sekretarze: Marszałka powiatowego Rohaczewskiego *Szeluto*, Zarządów horodniczowskich, Klimowickiego *Bończa-*

Osmołowski i *Kopyskiego Sipko*; Sądów ziemskich, *Rohaczewskiego Sekretarz Uzynowicz* i *Rejestrator Kłosowski*, Naczelnicy stołu: *Sieńskiego Hryniewicz-Moczulski*, *Mściśławskiego Gamrat-Kurek* i *Kopyskiego Stankiewicz*; Pomocnik Naczelnika stołu *Mohylewskiego gubernijalnego Komitetu do Inwentarzów Makarewicz*; Kanceliści: Rządu *Gubernijalnego Mohylewskiego Watachowski*, tamecznego *Urządu Powszechnej Opieki Dubiaha*, tamecznego *Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia Jasieński*, *Szerepa-Lapicki* i *Sinicki*, Kancellaryi *Marszałka powiatowego Rohaczewskiego Rutkowski* i *Zarządu okręgowego Orszańskiego w wydziale Ministerstwa Dóbr Państwa Żulicki*; Izby Skarbowej *Mohylewskiej*, *Pomocnik Naczelnika stołu Chodonowicz* i *Kancelista Niedźwiecki*; *Żurnalista Kassy powiatowej Czerykowskiej Nowicki*; *Pośrednik do polubownego specjalnego rozgraniczenia ziem powiatu Mściśławskiego Mośkiewicz*; *Mohylewskiej Izby Kryminalnej* pełniący obowiązki *Tłumacza Krzywicki* i *Cywilnej Kopiaista aktów wieczystych Szczerba*; Sądów powiatowych: *Sieńskiego Assesor od Szlachty Zdrojewski* i *Powytczyk Olecki*, *Mohylewskiego Assesor od Szlachty Dworzecki* i *Czerykowskiego* pełniący obowiązki *Powytczyka Pucyło*; *Sekretarz Magistratu miejskiego Bielickiego Janiewicz-Wierzbiński*; *Sekretarze przy Pośrednikach: powiatu Bielickiego Okulicz* i *Rohaczewskiego Wirpsza*; Kanceliści: Sądów powiatowych, *Klimowickiego Szalęgin* i *Mohylewskiego* były *Kancelista Drozdowski*, i Kancellaryi *Pośrednika pow. Mściśławskiego Ratomski*; — *Rejestratora Kollegialnego, Kuratorowie zbożowych zapasowych magazynów w powiatach: Sieńskim Gajewski*, *Czausowskim Czyż* i były *Kurator magazynów w pow. Mściśławskim Iwanowski*; *Deputat do nadzoru nad prawną sprzedażą trunków w pow. Bychowskim Majewski*; *Dozorca okręgowy Bychowski Francesson*; Rządu *Gubernijalnego Mohylewskiego*, *Pomocnicy Naczelnika stołu: Lewkowicz*, *Moczulski* i *Łowieniecki*, i były *Pomocnik Esekutora Fiodorowicz*; *Dozorcy kwartałowi Policji miejskiej Mohylewskiej: Prus-Grzybowski* i *Osmołowski 1*; *Sekretarze: Kancellaryi Marszałka powiatowego Mściśławskiego Jewniewicz*, *Dozorców okręgowych w powiatach, Kopyskim Osmołowski 2*, *Bielickim Nosalewski* i *Mściśławskim Jeleniewski*,

Zarządu horodniczowskiego Sieńskiego Kitowicz; pełniący obowiązki *Sekretarza Rady miejskiej Rohaczewskiej Hubarewicz*; Sądów ziemskich, *Czerykowskiego Naczelnik stołu Zienkowicz* i *Orszańskiego Rejestrator Gatowski*; Kanceliści: Kancellaryj, *Jenerał-Gubernatora Potrykowski* i *Cywilnego Gubernatora Lewalt-Jeziński*, Rządu *Gubernijalnego Sawicki*, *Kwieciński*, *Bończa-Romanowski*, *Lakiz*, *Ratomski-Kmita* i *Pajewski*, *Komisji Żywności Hryniewski*, *Urzędu Powszechnej Opieki Roczkowski*, *Dubiaha*, *Poźniak*, *Wierbłocki* i *Kantoru Zakładów Dobroczynnych tegoż Urzędu Wacuro*, *Gubernijalnego Komitetu ziemskich powinności Sipajło*, *Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia Onoszko* i *Świechowski*, Kancellaryi *Marszałka powiatowego Mściśław-*

skiego Chłudzyński, Sądów ziemskich, *Kopyskiego Nowogoński*, *Bielickiego Drobyrzewski* i *Mohylewskiego Wartman*, i *Policji miejskiej Mohylewskiej Sieniuta Szuszkiewicz*; *Zarządów okręgowych w wydziale Ministerstwa Dóbr Państwa*, *Orszańskiego Buchhalter Okszewski*, *Bychowskiego Kancelista Merło* i *Mściśławskiego Kancelista Pieślak*; Izby *Skarbowej*, pełniący obowiązki *Kontrolera Walużnicz*; *Pomocnicy Kontrolera: Galinowski* i *Lipski*, Kanceliści: *Rochański* i *Gamrat-Kurek*, *Kass powiatowych, Rohaczewskiej Mitkiewicz-Żółtok* i *Drobyrzewski* i *Czausowskiej Komornicki*; Izby *Cywilnej* pełniący obowiązki *Naczelnika stołu Około-Kulak*, *Pomocnicy Naczelnika stołu: Sudziłowski* i *Bończa-Osmołowski*, i *Kryminalnej Pomocnik Protokolisty Sokołowski*; *Powytczycy Sądów powiatowych: Mohylewskiego Protasewicz*, *Bychowskiego Rostowski* i *Mściśławskiego Adoniewicz-Lwowicz-Gałkowski*; *Sekretarz Rohaczewskiej Szlacheckiej Opieki Czerkas-Chodosowski*, były *Sekretarz Pośrednika pow. Kopyskiego Mirecki*; Kanceliści: Izby *Cywilnej Mohylewskiej Poźniak* i *Orzeł-Orzeszkiewicz* i *Kryminalnej Galinowski*, Sądów powiatowych, *Bielickiego Juchniewicz* i *Czerykowskiego Wierowkin*, i *Komisji Pośrednictwa Sawicki*, przy *Pośrednikach, powiatu Mohylewskiego Goniprowski* i były *Kancelista Herman*, pow. *Sieńskiego Brzostowski* i były *Drozdowski*, *Kopyskiego Pawłowicz*, *Czerykowskiego Ratomski-Kmita* i byli *Czausowskiego Chodkiewicz* i *Bielickiego Iwicki*, *Magistratu miejskiego Kopyskiego Kozielski* i *Rady miejskiej Sieńskiej Czerkasow*. — Zostają przeniesieni do wydziału Ministerstwa Skarbu na *Dozorców Akeyzy w gubernii Mińskiej: Radzcy Honorowi: Protokolista Izby Cywilnej Mińskiej Olekiewicz*, *Assesor Sądu powiatowego Rzezyckiego Koźlakowski* i *Pomocnik Naczelnika okręgowego Mińskiego w wydziale Dóbr Państwa Rewkiewicz*, *Dozorca 3 okręgu (Становой Приставъ) pow. Borysowskiego Sekretarz Kollegialny Kiezewicz* i *Sekretarze Gubernijalni: Deputat pow. Mińskiego do nadzoru nad prawną sprzedażą trunków Bijwid*, *Naczelnik stołu Sądu ziemskiego Borysowskiego Korbut*, *Deputat do nadzoru nad prawną sprzedażą trunków w pow. Nowogródzkim Łopot*, Kanceliści: Izby *Cywilnej Mińskiej Świętorzecki* i Kancellaryi *Naczelnika gubernii Mińskiej Wolski*.

17 Sierpnia. Podniesiony zostaje, za odznaczającą się służbę, do rangi *Radzcy Honorowego, Starszy Urzędnik do poleceń szczególnych przy Naczelniku gubernii Grodzieńskiej, Sekretarz Kollegialny baron von-Bistram*. — Mianowani: *Radzcy Rządów Gubernijalnych, Radzcy Dworu: Wołyńskiego Baranowski* i *Witebskiego Nieśmiejow* *Starszymi Radzcami, pierwszy Wołyńskiego, ostatni Mohylewskiego Rządów Gubernijalnych; Sekretarz Kancellaryi Jenerał-Gubernatora Witebskiego, Mohylewskiego i Smoleńskiego Radzca Dworu Goworowicz*, *Radzcą Rządu Gubernijalnego Witebskiego; Zaliczony do Ministerstwa Skarbu Radzca Kollegialny Łomaczewski Prezesem Izby Skarbowej Mińskiej; Radzcy Dworu, Assesorowie Izb Skarbowych: Wileński Szultecki,*

Grodzieńskiej *Mironowicz*, Wołyńskiej *Łogwinow*, Podolskiej *Syrniew* i Kowieńskiej *Radzca Honorowy Ławrynowicz*, Radzcami tychże Izby, i były Prezes Izby Kryminalnej *Smoleńskiej*, *Radzca Kollegialny Protopopow*, Prezesem takiejże Izby *Czernihowskiej*. — Przyjęci zostają do służby, dymisyonowani: Assesor Kollegialny *Topalski*, na Radzcę Izby Skarbowej *Witebskiej* i *Radzca Honorowy Lidow* na Radzcę takiejże Izby *Mohylewskiej*. — Przeniesiony: Sekretarz 2 oddziału Kancellaryi Głównodowodzącego Armią czynną *Żgalski* do Ministerstwa Skarbu, i mianowany *Radzcą Izby Skarbowej Mińskiej*. — Wykreślony zostaje ze spisów zmarły: Członek Rady Ministra Spraw Wewnętrznych, Rzeczywisty *Radzca Stanu Żurawlew*.

19 Sierpnia. Podniesiony zostaje, za wysługę lat, do rangi Sekretarza Kollegialnego, Urzędnik do poleceń szczególnych przy Naczelniku gubernii Kowieńskiej, Sekretarz Gubern. *Rubażewicz*. — Zatwierdzeni zostają obrani przez Szlachtę na urzędy: Marszałek powiatowy Łucki, Rejestrator Kollegialny *Piotrowski*; Deputat do nadzoru nad prawną sprzedażą trunków w pow. Owruckim, Rejestrator Kollegialny *Medina* i Assesor od Szlachty Sądu powiatowego Orszańskiego niemający rangi *Piōro*. — Przyjęci do służby: Zostający przy Rządzie Gubernijalnym *Witebskim* Kandydat do Urzędu, Sekretarz Kolleg. *Giedrojc - Juraha*, na Assessora Sądu ziemskiego *Surażskiego* (gub. *Witebskiej*) do zapobieżenia przemycania trunków; Uczeń *Wileńskiego Szlacheckiego Instytutu Parako*, na Kancellistę Kancellaryi Marszałka powiatowego *Lucyńskiego*, z rangą Rejestratora Kollegialnego; dymisyonowany Sekretarz Gubernijalny *Kientrzyński* na Pomocnika Naczelnika stołu *Wołyńskiego Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia*. — Otrzymują dymisję od służby, dla słabości zdrowia: Sprawnik ziemski powiatu *Szawelskiego*, *Radzca Honorowy Kurbachi*; na własną prośbę: Marszałek powiatowy Łucki, niemający rangi *Buszczyński*. — Mianowany: Assesor Izby Skarbowej *Wileńskiej*, *Radzca Dworu Zaborowski*, pełniącym obowiązki *Radzcy* tejże Izby.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa 1 Września.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO
MIKOŁAJA I^{go},
CESARZA WSZECH ROSSYI,
KRÓLA POLSKIEGO,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa Polskiego.

Zważywszy, że dotychczas nie jest oznaczony przez Po-
stanowienie Rządowe ostateczny termin, w którym posia-
dacze własności ziemskich i domów w Królestwie, w razie
doznanej w swoich posiadłościach klęski gradobicia, wylewu
wód lub pożaru, powinni donosić Władzy właściwej o tej

klęsce, w celu pozyskania prawem zapewnionej ulgi w po-
datkach skarbowych, z tych posiadłości opłacanych, — na
przedstawienie Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu,
postanowiła co następuje.

Art. 1. Posiadacze własności ziemskich i domów w Kró-
lestwie, chcący w razie doznanej w swoich posiadłościach
klęski gradobicia, wylewu wód lub pożaru, otrzymać pra-
wem zapewnioną ulgę w podatkach skarbowych, z tychże
posiadłości opłacanych, powinni donieść o doznanej klęsce
Naczelnikowi właściwego Powiatu, a w mieście Warszawie
Magistratowi, najdalej w ciągu dni trzydziestu po jej wy-
darzeniu, i żądać sprawdzenia onejże oraz szkody, jaką
zrządziła.

Termin ten, co do klęski wylewu wód, liczyć się będzie
od dnia, w którym wody z miejsc zalanych ustąpiły. Do-
noszący później tracą prawo do ulgi, a tém-samém spraw-
dzenie klęski i szkód, jakieby zrządziła, następować nie będzie.

Art. 2. Naczelnicy Powiatowi, tudzież Magistrat miasta
Warszawy, po otrzymaniu doniesienia o jednej z powyż-
szych klęsk, obowiązani są zarządzić sprawdzenie jej na
miejscu, najdalej w ciągu dni czterech.

Art. 3. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w
Dzienniku Praw zamieszczone być ma, Komisji Rządowej
Przychodów i Skarbu porucza się.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Admini-
stracyjnej, dnia 1 (13) Sierpnia 1850 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek

(Podpisano) *Xiążę Warszawski*.

Dyrektor Główny, Prezydujący w Komisji Rządowej
Przychodów i Skarbu, Tajny Radzca, Senator

(podpisano) *J. Morawski*.

Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radzca Stanu, *T. Le Brun*.

ROZKAZ DO ZARZĄDU CYWILNEGO KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Przeznaczeni na służbę: Z rangą Sekretarza Gubernijal-
nego: Rzeczywisty Student Uniwersytetu CESARSKIEGO w
Dorpacie Bleszyński, na Urzędnika Kancellaryi XIII okręgu
Kommunikacyi, licząc od dnia 15 Grudnia 1847 r. — Prze-
mianowani: Uwolnieni z byłych wojsk Polskich. Z Kapita-
nów na Radzców Honorowych: Nadleśny Lesnictwa Sereje
Dąbski; pełniący obowiązki Nadleśnego Leśnictwa Zambrów
Krauze; Expedytor rogatek Warszawskich Danilecki; peł-
niący obowiązki Kontrolera Banku Polskiego Wierzbęta, i
pełniący obowiązki pisarza Magazynu Solnego w Olicie Za-
krzewski. Z Poruczników na Sekretarzy Gubernijalnych:
Pełniący obowiązki Pomocnika Rewizora Skarbowego okręgu
Łomżyńskiego Wyszpolski, Sekretarz Oddziału Depozytów
w Banku Polskim Stryjeński, i młodszy Assystent walcowni
żelaza w Sielpi Łyszkiewicz. Z Podporuczników na Sekre-
tarzy Prowincjonalnych: Expedytor rogatek Warszawskich
Kozicki; pełniący obowiązki Buchhalter 2 klasy w Banku
Polskim Czerejski; Inspektor ekonomiczny fabryki tabak w

Krośniewicach Dziewulski; Magazynier fabryki tabak w Siedlcach Czechowski; Naczelnik Sekcyi Skarbowej w Rządzie Gubernijalnym Angustowski Łubieński; Expedytor rogatek Warszawskich Jezierski; Kontroler Kassy Urzędu Konsumcyjnego miasta Warszawy Stupnicki; pełniący obowiązki Kontrolera pasu granicznego w Szczuczynie Michałowski; Kontroler Urzędu Skarbowego w Kalwaryi Gąsiorowski; pełniący obowiązki Kontrolera Magazynu Solnego w Augustowie Gibasiewicz; pełniący obowiązki Kontrolera Powiatowego dochodów Skarbowych w okręgu Kalwaryjskim Sulnicki; pełniący obowiązki Dziennikarza i Expedytora w Banku Polskim Gepner, i Rewizor Szynków Warszawskich Sztemborski. Z Podporucznika na Rejestratora Kollegialnego: Expedytor rogatek Warszawskich Zgarski.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

FRANKFURT. Depesza telegraficzna z Frankfurtu, z d. 2 Września, o godzinie 4 po południu donosi, że Rada Ograniczona Sejmu Niemieckiego została dnia tego otwarta.

— Depesza telegraficzna z dnia 3 Września donosi, że Danija prosi Sejm o ratyfikowanie traktatu pokoju.

AUSTRIA. Wiedeń, 31 Sierpnia. 29 b. m. Król Grecyi, Othon 1, przybył z Ischl do Salzburg dla odwiedzenia Cesarza Jmci.

— Piszą z Wiednia pod d. 26 Sierpnia: «Przed trzema dniami Xiążę de Schwarzenberg odebrał od kardynała Antonelli wezwanie urzędowe Rządu Austriackiego do pośrednictwa w imieniu i na rzecz Stolicy Apostolskiej w zjściu z Rządem Sardyńskim. Podobne wezwanie było uczynione do wszystkich Rządów katolickich, lecz skutkiem obojętności, panującej między Stolicą Apostolską i Gabinetem Hiszpańskim, Papież rachuje jedynie na wdaniu się Austrii i Francyi. Podług ostatnich wiadomości z Turynu, Król i Rząd Sardyński żywo pragną pojednania się z Rzymem, i przeto wnosić można, że nieporozumienie da się wprędce załatwić.

WIESBADEN, 30 Sierpnia. Dziś Hrabia de Chambord (Xiążę de Bordeaux) kazał odprawić w naszym kościele katolickim mszą żałobną za duszę Króla Ludwika-Filippa, i był sam na tym obrzędzie ze wszystkimi obecnymi tu francuzami. Jutro Hrabia de Chambord wraca ztąd na Frankfurt i Ratzbonę do Frohsdorff. Liczba legitymistów, dotąd tu przybyłych, wynosi 1,330.

— 24 b. m. duchowni francuzcy w znacznej liczbie, mając na czele Xiędzę hrabię de St. Alban, przybyli tu jako deputowani od swoich gmin, dla złożenia hołdu Hrabie de Chambord.

ANGLIJA.

LONDYN, 31 Sierpnia. Królowa, Xiążę Albert i Dwór opuścili zamek Howard 29 b. m. i tegoż dnia przybyli do

Edynburga o 5 wieczorem, po dopełnieniu w Berwick obrzędu założenia mostu drogi żelaznej na rzece Tweed. Wszędzie w swej podróży Królowa jest przyjmowana z oznakami najżywszego przywiązania. W Edynburgu powitana była z entuzjazmem. Królowa z całym orszakiem zajmuje pałac Holyrood, tak pełny pamiątek nieszczęśliwej Maryi Stuart i ostatnich Królów Szkockich.

— Gazeta urzędowa Londyńska ogłasza rozkaz Wielkiego Szambelana przywdziania u Dworu żałoby, z okoliczności zgonu Króla Ludwika-Filippa, na dni 11, licząc od 1 Września. Przez pierwsze ośm dni ciężka żałoba ma być noszona.

— Synod Biskupów katolickich Irlandskich zebrał się i został zagajony w mieście Thurles. Nic jeszcze nie wiadomo o prawdziwym celu i przedmiocie obrad zgromadzonych prałatów. Wnoszą jednak, że będzie naprzód mowa o prawie niedawno uchwalonem na Parlamencie we względzie założenia szkół katolickich w Irlandyi, i że wymowny głos Arcybiskupa Prymasa zdoła skłonić ku temu prawu umysły Duchowieństwa Irlandskiego, które dotąd tyle mu było wstrętne.

— Składka na pomnik dla sira Roberta Peela, zbierana w Manchester, wyniosła już 5,050 funtów sterlingów.

— 29 Sierpnia został nakoniec ziszczony olbrzymi pomysł połączenia brzegów Anglii i Francyi przez podwodny telegraf. Statek parowy angielski, *the Goliath*, zdołał położyć na dnie morskiem, na całej długości od Dover do przylądka Grinez na brzegu francuzkim, drót żelazny od 1.10 cala grubości, zawarty w trąbce z gutta-perczy, i pierwsza depesza z przylądka Grinez odebrana została w Dover tą już drogą. Głębokość morza między dwoma krajami jest od 30 do 150 stop. Największa trudność w położeniu drotu była w połowie drogi, gdzie jest dobrze znany od marynarzy głęboki wądoł między dwiema wielkimi skałami; wprędce cała robota będzie ukończona i depesze wymieniane bez przerwy.

— Znowu jest wzmianka w gazetach o Węźu morskim, który jakoby był widziany przez ekwipaż okrętu rybołowego *Lord-Nelson*.

FRANCYA.

PARYŻ, 31 Sierpnia. (Przez telegraf.) Dziś odebrano tu traktat zawarty w Buenos Ayres z Dyktatorem Rosas.

— Odbyło się dziś w Paryżu nabożeństwo żałobne po Ludwiku-Filippie.

— Prezes wyjedzie 3 bież. m. (a nie 5, jak było doniesiono) do Cherbourg, zkąd zwiedzi Departamenta zachodnie. Są osoby które utrzymują, że w ogólnym wypadku Prezes Bonaparte zadowolony jest ze swej wycieczki do Departamentów wschodnich (*).

Paryż, 2 Września. Co chwila Rząd odbiera wiadomo-

(*) To zgadza się ponieważ z uwagą, uczynioną przez gazetę *Times*, iż w podróży Prezesa Bonaparte wyszło na jaw, że Francya ma daleko więcej ducha Monarchicznego niż Republikańskiego.

ści o oświadczeniu się Rad Departamentowych w rzeczy rewizji Konstytucji. Po dzień dzisiejszy Dziesięć Rad takowych oświadczyły się za rewizją.

— Cholera panuje w całej prowincji Constantine w Algeryi i wtargnęła już do Bone i pomiędzy pokolenia niepodległe w okolicach Bougie.

Paryż, 2 Września. (Przez telegraf.) Trzy nowe Rady Departamentowe oświadczyły się za rewizją Konstytucji. Legitymiści zarzucają Rządowi, że ten wypadek jest skutkiem jego intryg, zkąd spodziewają się burzliwych rozpraw w Izbie w przedmiocie rewizji Konstytucji.

DANIJA.

KOPENHAGA, 29 Sierpnia. W dniu 25 b. m. ogłoszone zostało prawo, znoszące wszelkie różnice Celne między Danią i Schleswigiem. Prawo to obowiązuje od 1 Września.

Z nad niższej Elby, 1 Września. W dniu 30 Sierpnia zaszła mało znacząca utarczka między przedniemi czatami armij nieprzyjacielskich pod Holzbunge, poczem Duńczycy cofnęli się na swoje stanowisko za Eckernförde.

WŁOCHY.

RZYM. Gazeta *Indépendance - Belge* z dnia 1 Września pisze, że dziś tylko odbiera wiadomość, iż Poseł nadzwyczajny Sardyński, P. Pinelli, został przyjęty przez Papieża, któremu przedstawiał go Poseł Francuzki P. de Rayneval. P. Pinelli złożył Ojcu świętemu własnoręczny list Króla Wiktora-Emmanuela, pisany, jak zapewniają, w duchu zgody i pokoju, zkąd wróżą rychłe złatwienie smutnego nieporozumienia między Stolicą Apostolską i Rządem Sardyńskim.

BREZYLIJA.

RIO - JANEIRO, 18 Lipca. Izba Deputowanych uchwaliła prawo uznające handel murzynów za piraterią.

— Zaszedł tu w ostatnich czasach niefortunny wypadek z jednym angielskim okrętem. Statek parowy *Cormoran* ścigał cztery statki brezylskie, podejrzane o handel murzynów. Z fortu brezylskiego, pod który statki ścigane schroniły się, dano ognia do *Cormorana*, i zabito na nim jednego człowieka a kilku raniono. Wtenczas statek angielski, zaniechawszy pogoni, zarzucił kotwicę i wystrzałami działowymi zburzył fort do szczętu. Wielkie ztąd rozjątrzenie panowało w Rio-Janeiro, i Izba Deputowanych uchwaliła upoważnienie Rządu do nałożenia cła na wszystkie towary angielskie; sądzą jednak, że Senat nie zatwierdzi tej uchwały.

(*Journ. de S. P. Psz. Półn. R. I.*)

ROZMAITOŚCI.

POGLĄD NA FABRYKACYĄ CUKRU Z BURAKÓW.

(Ciąg dalszy.)

Filtr dobrze nałożony, dobrą kością, jeżeli się zabije młotem, jeżeli robotnik nie da wcisnąć się powietrzu, przy stosownej ilości soku przezeń cedzonego, powinien najmniej

12 godzin być czynny, bez niebezpieczeństwa fermentacji.

Zaś filtr przeznaczony do cedzenia soku 25° powinien isć 36 do 48 godzin, to jest 12 godzin z sokiem 25°, a resztę z sokiem z defekacji.

Filtr przez który cedi się syrop, do oczyszczenia głów rafinerskich przeznaczony, tak nazwany białą klersą, dobrze utrzymany, to jest zawsze pełny, powinien isć miesięcy 4.

Rozumie się samo przez się, że cedzenie pierwsze, już to z powodu lekkości gatunkowej soku, już to z powodu szybkości, jakiej wymaga fabrykacya w pierwszych osobiwie chwilach, aby jak najprędzej sok oczyścić i nadać mu gęstość sprzeciwiającą się fermentacji, — pierwsze tedy cedzenie z tych przyczyn odbywa się prędko. Zaś cedzenie drugie soku 25°, który już jest syropem, już to z przyczyny jego gęstości, już to aby mu dać sposobność w tym ostatnim cedzeniu jak największego i najdłuższego zetknięcia się z oczyszczającym go węglem zwierzęcym, powinno odbywać się zwolna, cienkim promieniem i bez przerwy.

Stosunkowa ilość używanych kości jest różna. Jednak kto wzorowo chce pracować, kto chwali się, że 6 procentu rafinowanego otrzymuje cukru, ten nie może szczędzić kości, i tak np. p. Tancrede w Morli na 50,000 kilogramów buraków dziennego wyrobu, używa 120 hektolitrow kości w 8 filtrach, co wynosi 16 kilogramów kości na 100 kilogramów buraków; p. Duquesnes zaś używa 20 procent kości.

I w istocie, dzisiejsze sposoby oczyszczania soku są: wapno i kości. Jeżeli pierwszego do dobrej defekacji trzeba było użyć wiele, aby zarazem zapobiedz fermentacji, to samo z siebie wypływa, że aby wapno sokowi odebrać zupełnie i dekolować go należyście, trzeba wielkiej ilości węgla zwierzęcego.

Gotowanie do krystalizacyi na ogniu w Pequertach, Halletach, w próżni Howarda.

Syropy dobrze zrobione, to jest dobrze oczyszczone w defekacji, dobrze i przez należyłą ilość kości cedzone, niefermentowane, nie przedstawiają trudności w gotowaniu do krystalizacyi na jakimkolwiek bądź aparacie, czy to w kołyskowych kotłach na gołym ogniu, czy w Halleta lub Pequerta aparatach parowych, czy nareszcie w aparacie czczości Howarda.

Przez ewaporacye poprzednie sok sprowadzony został do $\frac{1}{3}$ swej objętości pierwotnej i okazuje 25° B. Chodzi tu o wypędzenie 15 lub 16 procent wody i sprowadzenie syropu do gęstości 40 lub 42° B., bez przypalenia go, skarmelizowania lub przekroczenia stopnia gęstości, wypędzając więcej wody jak syrop tego wymaga, a przez to zbliżając za nadto blisko siebie atomy cukru.

Dobre syropy gotują się łatwo, zakipiają prędko, nie pienią się, bańki wydobywając się na powierzchnią płynu są błyszczące, pełne życia, pękają łatwo wydając suchy szelest, podobny do szelestu jedwabiu; nie okrywa on się ani białą pianą, ani tłustą flegmą. Podniesiony w górę szumo-

wnicą i spuszczonej z wolna promieniem na dół, spada w jednej nici bez przerwy, nie rwąc się w kawałki, zapach wydaje przyjemny, aromatyczny, jest barwy ciemno-żółtej.

Syrop przewapniony zaś nie chce się gotować, osobiwie kiedy przyjdzie do 35 lub 38° B. wszelki ruch w nim ustaje, i łatwiej go spalić jak przyprowadzić do stopnia krystalizacji, albowiem wapno tak silnie zatrzymuje wodę, że żadną siłą ognia wydzielić jej nie można. Syropy słabo defekowane, które mało dostały wapna przy defekacji, lub źle cedzone, do których cedzenia mało użyto kości, a więc w których mnóstwo znajduje się ciał organicznych, przemienionych wpływem gorąca w czasie ewaporacji, okrywają się gęstą tłustą pianą, która z czasem, przez oddanie wody, staje się masą ciemną, flegmistą i zbiera się u boków kotła. Takie syropy podniesione na szumownicy, spadają z niej kawałkami, rwą się. Syropy sfermentowane zakipiają białą pianą jak rozrobione mydło, która wybiega z kotła i wydziela nieprzyjemny kwaskowaty zapach. Przyczyna tego leży w swobodnych niezobojętnionych kwasach, które się ulatniają w części.

Jednak syropy takie zbliżając się do punktu krystalicznego ciemnieją, lecz lepiej się gotują jak przewapnione, i dopiero wylane z kotła po zgotowaniu, przemieniają się prawie całkiem w białą, żółtawą lub ciemną pianę.

Tak zwani cukrowary, (Zucsiereker) to jest empiryczny fabrykanci cukru, uważają gotowanie do krystalizacji, za szczyt swej sztuki; i istotnie, trudność ta leży w niezmierzonej ilości gatunków syropu, a każdy z nich wymaga innej próby, to jest innego stopnia gęstości, ażeby ile możności najwięcej cukru w pierwszej otrzymać krystalizacji.

Dobre syropy dadzą się mocno gotować, to jest, wypędzić wody jak najwięcej, zbliżyć do siebie części cukrowe ile możności bez niebezpieczeństwa spalania cukru. Gorsze, tłuste, przewapnione lub sfermentowane, nie dają się tak mocno gotować, przepalają się łatwo lub zamieniają w pianę. Pierwsze więc powinny się gotować mocno, aby ile możności najwięcej i gęsto utworzyło się kryształów. Drugie zaś, trzeba gotować słabo, to jest sprowadzać je do krystalizacji, unikając wyższej temperatury i z nią niebezpieczeństwa spalania cukru.

Na gołym ogniu, w kotłach kołyskowych, wszystko zależy od zręcznego kierowania ogniem, który od razu powinien być silny, a w miarę, jak syrop zaczyna gęstnieć i być klejkowaty, ogień powinien się zmniejszać przylewaniem wody i wyciąganiem głowni z pieca. Drzewo konieczne powinno być suche i miękkie, to jest, iglaste lub brzoźowe. Warsta nie powinna być większa jak 4 do 5 cali, a gotowanie odbędzie się w 15 minutach. Jak tutaj kieruje się ogniem, tak samo w gotowaniu parą w apparatach Pequerta, gotowacz kieruje przepływem i odpływem pary

do aparatu. Przekonać się tylko powinien, zaczynając gotować, czyli ciśnienie w kotłach parowych jest dosyć wysokie, to jest, czyli para dosyć zawiera w sobie ciepła, ażeby gotowanie odbyło się szybko i bez przerwy. Słabym ogniem, lub słabą parą gotowane syropy, nawet najlepsze, pienią się i palą; albowiem za nadto długo są wystawione spodnie warsty płynu na bezpośrednie działanie ognia lub pary, i w tych to miejscach ulegają zepsuciu, po którym wyrzucone na wierzch syropu, tworzą pianę, jak syropy zepsute przed gotowaniem.

Trzeci sposób odbywający się w niskiej temperaturze 35—60° C. najlepszy, bo bez niebezpieczeństwa przypalenia syropu, jest gotowanie w próżni Howarda. Napełnienie aparatu i wypróżnienie, to jest, manipulacja mechaniczna wyżej przy ewaporacji wskazana została; powiemy tu tylko jak syropy w nich gotują się.

(D. c. n.)

OGŁOSZENIE PRENUMERATY.

Nakładem B. M. WOLFFA w PETERSBURGU wyjdą pierwszych dni Grudnia i PP. Prenumeratorom wysłanemi zostaną:

PISMA

HENRYKA HRABI RZEWUSKIEGO.

7 tomów w 8-ce, ozdobionych portretem Autora.

Cena przedpłaty z kosztami przesyłki 10 r. sr., która z dniem 1 Grudnia na 12 r. sr. podwyższoną będzie.

Tom 1 i 2 zawierać będą: WĘDRÓWKI UMYSŁOWE.

— 3 i 4 ——— ——— TEOFRAST POLSKI.

— 5, 6 i 7 zawierać będą ADAM SMIGIELSKI, Starosta Gnieźnieński, Romans historyczny.

Prenumeratę przyjmują i za akuratne dostarczenie Prenumeratorom całego dzieła ręczą Xiegaranie:

W Petersburgu: Якова Исакова въ Гостинномъ Дворѣ № 22.

W Wilnie: Józefa Zawadzkiego, Teofila Glücksberga i Rubena Rafałowicza.

W Kijowie: Józefa Zawadzkiego i Teofila Glücksberga.

— Berdyczewie: Franciszka Szczepańskiego.

— Kamieńcu: Braci Lech.

— Białymstoku: J. M. Rabinowicza.

— Dubnie i Lucku: J. I. Goldfarba.

Wszelkie zlecenia od PP. Xiegarzy, jak od osób życzących wprost u Wydawcy prenumerować, winny być nadsyłane przed 1 Grudnia pod następującym adresem: Господину Б. М. Вольффу съ письмами Книгопродавца Якова Исакова въ С.-Петербургу.